

PRZEDMIOTY DO WYBORU NA KIERUNKU TWÓRCZE PISANIE I MARKETING WYDAWNICZY

Prezentujemy opisy przedmiotów do wyboru na kierunku twórcze pisanie i marketing wydawniczy w semestrze zimowym roku akademickiego 2024/2025Z dla I i II MU

Moduł humanistyczno-społeczny

Prof. Aleksander Nawarecki

Palenie, pisanie, psychoterapia

Hasło/motto „Tobą oddycham” (*Dmuchawce latawce*, Urszula/ Budka Suflera)

Osoby prowadzące: prof. dr hab. Aleksander Nawarecki, konsultacja mgr Joanna Borczon, dr Michał Nikodem

Tematem zajęć jest palenie tytoniu i terapia (zerwanie z nałogiem nikotynowym). Studenci poznają najpierw historyczną genezę i kulturowe tło palenia (także literackie, filmowe, społeczne itp.) Dzięki współpracy z doświadczoną terapeutką poznają też dokumentację (głównie rejestracje filmowe) zajęć terapeutycznych. Finalnym zadaniem uczestników jest wspólne lub indywidualne stworzenie tekstów do wykorzystania w terapii, a także scenariusza monodramu/ spektaklu teatralnego dotyczącego procesu leczenia.

Zagadnienia

1. Symbolika ognia – kult, mity, archetypy, fantazmaty

Kontekst rytualny: kadzidło, dymy ofiarne, fajka pokoju

Spalanie i spopielenie

2. Oddychanie

Somatyka i symbolika, oddech i dusza

3. Palenie tytoniu, haszyszu, opium, marihuany,

Cygaro, fajka, fajka wodna, papieros elektryczny

4 Terapia antynikotynowa

Specyfika walki z nałogiem – metody – przebieg – skuteczność

Kampanie przeciw paleniu, restrykcje, kary itp.

Tu: prezentacja sesji terapeutycznej (dokumentacja filmowa ok. 6 godz.)

5. Pisanie tekstów literackich i paraliterackich

- Wspierających terapię

- Do wykorzystania w terapii
- Tematyzujących terapię (dla potrzeb teatru, kabaretu, filmu krótkometrażowego)

Materiały pomocnicze

„Kawa i papierosy” fil reż. J.Jarmusch (2003)

„Dym”, film rez W.Wang 1995

„Terapia” Serial TV HBO, 2008

mgr Piotr Piekutowski

Czytanie i pisanie nieantropocentryczne

Wzajemnie napędzające się przemiany środowiskowe, kulturowe i technologiczne prowokują do poszukiwania nowych języków opisu złożoności antropocenu. Człowiek jako nadrzędny punkt odniesienia już nie wystarcza. Podobnie anachroniczna okazuje się hierarchia bytów. Rozwiązaniem, któremu przyjrzymy się na zajęciach, będą konstelacje nieantropocentrycznych metodologii osadzonych na kryterium relacyjności. Posthumanizm, ekopoetyka, ekonarratologia, antropoceniczna teoria narracji, te i inne najnowsze teorie dostarczą nam podstawowych narzędzi do czytania i pisania świata więcej-niż-ludzkiego. Zajęcia przebiegać będą w trybie interpretacyjno-kreatywnym. W praktykach lekturowych interesować nas będzie eksperyment, formy zdestabilizowane, działania na marginaliach tekstu. Dlatego w analizie przyjrzymy się literaturze pięknej i gatunkowej, mediom audiowizualnym i usieciowionym, działaniom artystycznym i bazom danych. W części warsztatowej spróbujemy tak nagiąć język, by otworzyć się na percepcję szczurzymi wibrysami, doświadczenie czasu geologicznego czy skalę kosmiczną.

dr Kasper Pfeifer

Polityczność literatury: bunt, opór, emancypacja

Literatura nie jest praktyką oderwaną od życia społecznego.

W literaturze, z uwagi na jej bezpośrednie zanurzenie w języku, w którym komunikuje się społeczeństwo, zawsze wyraża się jakieś „my” oraz – mniej lub bardziej – jacyś „oni”. Literatura, jako praktyka wyobraźni, stanowi jedną z tych aktywności człowieka, która może polegać na wynajdowaniu nowych możliwości bycia razem, na poszukiwaniu tego, czego jeszcze nie ma, słowem – na tworzeniu lepszych światów. W trakcie kursu skupimy się na buntowniczym potencjalne literatury. Przyjrzymy się tekstom towarzyszącym rewolucjom i niepokojom

społecznym, porozmawiamy o tym, w jaki sposób sztuka rzuca rękawicę hegemonii, jakimi posługuje się środkami, by porwać nas w świat marzeń, które mogłyby zwiastować społeczną zmianę. Będziemy rozmawiać o sztuce mniejszościowej, rewolucyjnej i antykolonialnej, o tekstach i piosenkach towarzyszących buntom i rozruchom społecznym oraz o literaturze utopistycznej, fantastycznej i fantastyczno-naukowej. Postaramy się odpowiedzieć na pytania, w jaki sposób sztuka uczestniczy w życiu zbiorowym i jak interpretować oraz tworzyć teksty, które wyrwałyby nas z automatyzmów codzienności, wiodąc w stronę świata, jakiego skrycie pożądamy.

Moduł artystyczno-wydawniczy

dr hab. Małgorzata Wójcik-Dudek, prof. UŚ

Wymyślić dzieciństwo

Celem zajęć będzie refleksja nad fenomenem dzieciństwa oraz charakterystyka wybranych pokoleń, którym mimo stosowanym wobec nich mechanizmom wykluczenia przypisywano sprawstwo, obciążając młodych odpowiedzialnością za przyszłość świata. W ramach zajęć będziemy dyskutować nad teoriami pedagogicznymi oraz wybranymi tekstami kultury (np. literatura, sztuki audiowizualne) adresowanymi nie tylko do młodych czytelników po to, aby zrozumieć rolę konkretnych narracji w kreowaniu społecznych wizji oraz usytuować je w szerokim kontekście studiów nad dzieciństwem (children studies).

Inspirując się tekstami literackimi, filmami, traktatami pedagogicznymi, podejmiemy próbę rekonstrukcji procesu inkluzji najmłodszych do społeczeństwa i odzyskiwania przez nich głosu. W tym kontekście będą nas interesować przełomowe teksty pedagogiczne, teorie wychowania i aktywność konkretnych osób zmierzająca nie tylko do włączenia "niewidzialnej" części społeczeństwa, ale również zmuszająca do dyskusji nad potrzebami najmłodszych.

Szczególnie bliskie będą nam zagadnienie dotyczące: szeroko rozumianej symboliki dziecka w kulturze i sztuce, roli dzieci w przemyśle, miejsca dziecka na wsi, wykluczenia dzieci imigranckich i pochodzenia żydowskiego, dzieci jako ofiar biedy, wojny, przemocy, transformacji politycznych i gospodarczych, mody dziecięcej jako przejawu opresyjnego, ale i wyzwalającego traktowania, roli młodych w przeciwdziałaniu kryzysowi klimatyczno-środowiskowemu. Prowadząca położy szczególny nacisk na literaturę dla dzieci i młodzieży.

Geostorie i miejsca pamięci

dr hab. Agnieszka Nęcka-Czapska, prof. UŚ

„Sprzątanie piwnic podświadomości” w polskiej prozie publikowanej po 2000

Głównym celem zajęć będzie przyjrzenie się stosowanej przez pisarki i pisarzy polskich strategii „sprzątania piwnic podświadomości” opierającej się na wykorzystywaniu terapeutycznych właściwości literatury. Opowiadanie nie tylko samemu sobie, ale i innym o tym, co trapi czy frustruje pozwala porządkować doświadczenia, pogłębiać samoświadomość, osiągać *katharsis*. Umożliwia rozwijanie wyobraźni i emocjonalne dojrzewanie. Wpływa na system wartości i podejmowane decyzje. Budując empatię i moralną odpowiedzialność za siebie i innych, oswaja rozmaite lęki i demony, pozwala (po)godzić się ze stratami. Na ćwiczeniach analizie poddane zostaną m.in. takie książki, jak m.in.: *Żaden koniec* Zośki Papużanki, *Nigdy nie będziesz szło samo* Anouk Hernam, *Pięćdziesiątka* Ingi Iwasiów, *Bezmatek* Miry Marcinów, *Pusty przelot* Daniela Odii, *Wiele demonów* Jerzego Pilcha, *Walizki hipochondryka* Mariusza Sieniewicza, *Morfina* Szczepana Twardocha, *Włoskie szpilki* Magdaleny Tulli, *Sońka* Ignacego Karpowicza, *Mireczek. Patoopowieść o moim ojcu* Aleksandry Zbroi, *Tajni dyrygenci chmur* Wioletty Grzegorzewskiej. Wszystkie te tytuły dotyczą nieco innej tematyki, dzięki czemu możliwe będzie przyjrzenie się różnym realizacjom „sprzątania piwnic podświadomości”.

dr hab. Paweł Tomczok, prof. UŚ

Transformacje. Opowieści

Celem kursy będzie omówienie współczesnych tekstów literackich dotyczących transformacji ekonomicznej i energetycznej i potraktowanie tych tekstów jako początku własnej pracy nad narracjami o transformacjach – uczestnicy kursu napiszą krótkie narracje na wybrany i przedyskutowany temat, a w ostatnich tygodniach semestru przedstawią opracowane teksty na zajęciach.